

FRANSCH-BRITSCH EN NOORWEGEN EN ZWEDEN

Londen en Parijs hebben aan de twee Scandinavische landen te kennen gegeven, niet te kunnen dulden, dat Duitsland voordeelen van hen geniet, welke de geallieerden benadeelen en hun oorlogvoering belemmeren; zij zullen daarom maatregelen nemen om dit tegen te gaan.

Mededeeling van Koht in Noorsch parlement

OSLO, 8 April. (Noorsch Tel. Ag.) De Noorsche minister van buitenlandse zaken, Koht, heeft in het Storting gezegd, dat hij het parlement enige documenten wilde voorleggen naar aanleiding van de ernstige neutraliteitschending, waarvan Noorwegen vandaag is blootgesteld.

Wat Noorwegen is aangedaan, is de wereld reeds bekend en ik geloof, dat aldus Koht, dat de bevolking van alle neutrale landen zich verontrust heeft gevoeld, toen zij hoorde van de gepiepte schending van het recht. Ik wil geen sterke woorden gebruiken, omdat ik van mening ben, dat de daad voor zichzelf spreekt. Ik zal documenten aan het Storting voorleggen en alsdan zal de regering met het Storting beraadslagen over de te nemen stappen ter verdediging onzer rechten.

Het eerste document is de nota, welke de Britische en de Franse gezant mij op 5 April hebben overhandigd en welke tegevoelheid door de twee mogendheden aan Zweden is overhandigd.

In de nota wordt verklaard, dat de ontwikkeling van de laatste drie maanden duidelijk deed zien, dat de Duitse regering, zonder acht te slaan op de wenschen van het Noorsche en het Zweedsche volk, aan de Noorsche en de Zweedsche regering niet die vrijheid in zaken van buitenlandse politiek wil laten, waarop zij recht hebben.

De Britische en de Franse regering, aldus de nota, begripen de moeilijke positie der twee regeringen als gevolg van de bedreigingen en de pressie van Duitsland, doch in weerwil daarvan kunnen zij slechts tot de conclusie komen, dat de Zweedsche en de Noorsche regering onder de huidige omstandigheden niet in ieder opzicht als vrije organen kunnen reageren of, zoals de Franse tekst het uitdrukt: "de twee regeringen bezitten geen volledige onafhankelijkheid."

(Vervolg van pag. 1.)

NOREN OPENDEN HET VUUR

WASHINGTON, 9 April. (Reuter.) De gezanten der Verenigde Staten in Noorwegen, Harriman, heeft medegedeeld, dat de Noren het vuur geopend hebben op vier Duitse oorlogsschepen, die in de Oslo-fjord opstoomden.

De Amerikaanse legatie te Oslo is gemachtigd, de Britische belangen in Noorwegen te behartigen.

De radio van Oslo deelde vanochtend om 8 uur het volgende mede: "Duitse vlootstridkrachten zijn vannacht, ondanks het verzet van de Noorsche vloot en kustartillerie, de Oslo-fjord binnengegaan. Horsten werd gebombardeerd en het fort van Bergen, alsmede de stad zelf werden na verwoede gevechten door de Duitse troepen bezet."

Tromsje werd eveneens aangevallen en men gelooft, dat de stad door de Duitsers bezet is.

Het fort Christiansand heeft eveneens aan Duitse aanvallen blootgestaan. Op de stad is een luchtaanval ondernomen. Te Eggerund zijn Duitse troepen aan land gezet.

De Noorsche radio heeft voorts medegedeeld, dat Duitse troepen over de grens van Zuid-Jutland zijn getrokken.

De Amerikaanse legatie te Oslo is gemachtigd, de Britische belangen in Noorwegen te behartigen, voor het geval de Britische gezant genoodzaakt zou zijn het land te verlaten."

OSLO WORDT ONTRUIMD

Ondanks de vliegtuigen boven de stad blijft het radiostation van Oslo uitzenden.

De bevolking wordt door de autoriteiten der luchtverdediging uitgenoodigd de stad te verlaten.

Het te Stockholm verschijnende blad "Dagens Nyheter" meldt in een extra editie uit Oslo, dat drie of vier vreemde oorlogsbodems, waarschijnlijk Duitse, vannacht te ongeveer één getracht hebben de Oslo-fjord binnen te dringen. De schepen trokken zich terug, nadat de Noorsche kustbatterijen het vuur hadden geopend.

Nader wordt gemeld, dat een der oorlogsbodems een kruiser was. Verder wordt gemeld, dat boven de Oslo-fjord een luchtgevecht is geleverd. Het is echter niet bekend, of het hier een treffen tusschen Noorsche en buitenlandse of tusschen Duitse en Britische vliegtuigen betrof, aangezien nadere bijzonderheden nog ontbreken.

bij zijn oorlogvoering of nadeelig zijn voor de Geallieerden.

Ik heb zoewel den Britischen als den Franschen gezant gezegd, dat er geen reden is de Noorsche regering er van te beschuldigen, dat zij geen vrije of onafhankelijke regering zou zijn. Ik zield te geloven, dat het niet billijk is de Noorsche regering op die wijze te schrijven en ik voegde hieraan toe, dat er geen reden is te verklaren, dat de Noorsche regering niet de overeenkomsten zou eerbiedigen, welke Noorwegen onlangs op het gebied van handel en scheepvaart heeft ondertekend. Doch overigens kon en wilde ik niet direct antwoorden en bovendien heb ik niets gezegd over de maatregelen, welke in overweging waren.

Zaterdag heb ik de nota aan de regering voorgeleed. Ik heb met den Zweedschen minister van buitenlandse zaken telefonisch overleg gepleegd. Wij zijn overeengekomen de antwoorden volgens dezelfde richtlijnen voor te bereiden, doch alcer de antwoorden konden worden verzonden, hebben zich nieuwe gebeurtenissen voorgedaan, welke een volkomen nieuwe situatie hebben geschapen.

Om vijf uur vanochtend hebben de Britische en de Franse gezant het ministerie van buitenlandse zaken opgebeld en gezegd, dat zij een nieuwe nota hadden ontvangen. Drie kwartier later kwamen zij op het ministerie en overhandigden deze nota, waarin werd medegedeeld, dat hun regering terontentend een verklaring zouden publiceren, hierop neerkomende, dat in zekere gebieden ten hoogste van het Noorsche kust mijnen zouden worden gelegd.

Koht haalde vervolgens de reeds bekende nota aan.

Ik zal niet veel zeggen over de denkbeelden en gedachten, welke aan die nota ten grondslag liggen, aldus vervolgde Koht. Zoewel de eene schending als de andere worden allen ten uitvoer gelegd, omdat men de macht heeft dat te doen.

De westelijke mogendheden brengen den oorlog naar Noorsch grondgebied over, omdat zij denken door zoo te doen den oorlog gemakkelijker te kunnen winnen.

De Noorsche regering heeft vandaag onmiddellijk een verklaring gepubliceerd en de antwoorden, aan Groot-Brittannië en Frankrijk gezonden, hebben dezelfden inhoud als die verklaring.

Mijnheer de voorzitter, aldus besloot Koht zijn rede, ik heb aan die verklaring geen woord toe te voegen.

De reden de voornemen van het Storting, gaf uiting aan zijn vertrouwen, dat het Storting met algemeene stemmen de rede van Koht zou oordeelen, en aan de hoop, dat de regering er in zou slagen de moeilijke positie, waarin het land is geplaatst, uit den weg te ruimen en dat de oude en beproefde vriendschap niet te zeer in gevaar zou worden gebracht.

In de vervolging heeft hij medegedeeld, dat de regering zijn goedkeuring aan de verklaring gehecht.

Uitvoer ijzererts uit Narvik stopgezet

OSLO, 9 April. (Reuter.)

De uitvoer van ijzererts uit de Noorsche haven Narvik is gistermiddag stopgezet.

Kustvaart gestaakt.

BODD, 8 April. (Noorch Tel. Ag.) Terwijl het scheepvaartverkeer tusschen Tromsje en Bodo nog wordt voortgezet, ligt de geheele scheepvaart bevoerd Bodo stil. Drie grote vrachtschepen, die in Noordelijke richting voeren, werden aangehouden door Britische oorlogsschepen. Zij zijn te Bodo aangekomen. Een Britische kruiser en een torpedobootjager patrolleeren in de Westfjord op zee korten afstand, dat zij gezien kunnen worden van de kaden te Bodo. Drie met viasch geladen schepen, die op weg waren naar Tromsje, werden vannacht aangehouden door Engelse oorlogsschepen in de Westfjord. In één geval vuurde een Britische kruiser een waarschuwingsschot af. Uit Molde wordt vernomen, dat vandaar thans nog slechts één Engelsch oorlogsschip wordt gezien. Drie zijn weggevaaren.

Het Noorsche Tel. Ag. meldt, dat de commandant van Bodo gistermorgen instructie heeft gekregen de gehele kustvaart te doen staken. Derhalve kan de Westfjord niet meer worden bevaaren, terwijl het ook aan de visscherijvloot is verboden uit te varen.

Het feit, dat de kustvaart geheel stil ligt veroorzaakt veel ongerief, voornamelijk voor het Noorden van Noorwegen waar de verbinding over zee zeer belangrijk is. Just thans is dit het geval, aangezien de meeste wegen door de sneeuw zijn verpersd.

Uit Molde wordt gemeld, dat naar visschers uit Hestad mededeelen, vier vreemde oorlogsschepen vanmorgen om 7 uur de kust zijn gendard. Zij hebben alle schepen aan om ze te controleren en de Noorsche torpedoboot, waarop de vreemde oorlogsschepen zich terugtrokken.

Tenminste acht Duitse schepen, zoo meldt United Press uit Narvik, zijn in het Britische "net" gevangen en vernietigd, nu Groot-Brittannië de maatregelen heeft genomen, waarmee het zoo lang heeft gedreigd. Tot nu toe hebben de Britische oorlogsschepen geen enkel Duitse schip buit gemaakt.

Zeven Duitse schepen liggen nog in de haven van Narvik; een ervan was just gered te vertrekken en ging gistermiddag om vijf uur in zee met een lading ijzererts. Toen men meende, dat het de haven verliet, stopte het de mannen er met het anker vallen.

En ander Duitse schip meerde op zijn beurt langs de kade, waar het erts wordt geladen. Uit dit feit leidt men af dat de Duitschers nog niet alle hoop hebben opgegeven het erts naar Duitschland te brengen.

LUCHTALARM TE OSLO

De U.P. meldt uit Oslo dat te middernacht aldaar luchtalarm werd gegeven en dat de geheele stad werd verduisterd.

De correspondent van de United Press te Oslo was juist bezig berichten door te geven aan zijn collega te Kopenhagen, toen hij zijn gesprek plotseling onderbrak, met de mededeeling dat de Oslo luchtalarm werd gegeven en dat de geheele stad werd verduisterd. Daarop werd de telefonische verbinding verbroken. Alle pogingen om met Oslo verbinding te krijgen, hebben tot dus ver falend.

Het Noorsche ministerie van marine heeft medegedeeld, dat tot nader order alle vuurtorens tusschen de Zweedsche grens en Marsteinen bij Bergen worden gedooft.

Ook de zes radiobakens te Lista, Felstene, Fjøløy, Tevål, Slottetorp en Marsteinen zullen buiten dienst gesteld worden.

NA HALF UUR GEEINDIGD

Havas meldt nader uit Oslo dat het luchtalarm slechts kort heeft geduurd. Na een half uur weerklonk het signaal "Alles veilig".

LONDEN, 8 April. (Reuter.)

De Noorsche gezant heeft vandaag op het departement van buitenlandse zaken een bezoek gebracht aan minister Lord Halifax.

Naar verluidt heeft hij een protest ingediend tegen het leggen van mijnen in de Noorsche wateren.

Uit Oslo wordt medegedeeld, dat de Duitse schepen, die in de Oslo-fjord opstoomden, door de Noorsche kustbatterijen het vuur hebben geopend.

In totaal bevinden zich thans 20 schepen in de haven; 7 Duitse, 8 Britische, 4 Noorsche en 3 Zweedsche booten. De ermtaatschappij neemt strikt de regelen der neutraliteit in acht en telkens toegelaten worden drie schepen geladen: 1 Britische, 1 neutrale en 1 Duitse vrachtschepen.

Gistermiddag stond de bevolking van Narvik in de haven van Boddang dicht bij de kade en te zien of een der Duitse schepen het zou wagen zee te kiezen.

Het begon te regenen en over de haven van het plaatsje hing een dikke damp, aangezet als schepen de ketels onder stoom brachten. Twee schepen waren gistermorgen uit de haven vertrokken en era was aangekomen. In de haven van Boddang dicht bij Narvik, waarbij een Noorsche kopernijm ligt (jaarlijkse export 200.000 ton), ligt alleen een Nederlandsch schip.

Narvik kapiteins van in de haven van Narvik binnengegane schepen, houden voor de kust Britische vaartuigen alle varen om hen in de gelegenheid te stellen een Britischen loods aan boord te nemen, tenslotte door een open gal in het mijnenveld te kunnen varen.

De Britische schepen, die in de haven van Narvik liggen hebben zoovel kanons aan boord, dat zij de stad beheerschen, zelfs indien de Britische oorlogsschepen de fjord zouden verlaten.

Ieder Britisch koopvaardijship is uitgerust met een 12 cm kanon, een luchtdoelkanon en een luchtdoel-machiningewerk.

De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

Koning Christiaan van Denemarken

De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

Het ministerie zet uitken, dat Duitsland bij gebuurde van den oorlog de vragter ingevoerde hoeveelheden met de derde versoon, waardoor het Scandinavische erts voor het Derde Rijk van groter belang was dan ooit te voren.

Fransche mijnenleggers werkten samen met Britsche

PARIJS, 8 April. (Reuter.) Naar hier wordt vernomen, heeft een groot aantal Fransche oorlogsbodems tezamen met de Britsche oorlogsschepen deelgenomen aan het leggen van mijnen in de Noorsche territoriale wateren.

BELGIË

Groote voorjaarsrevue in nieuwen vorm

De Koning geestdriftig toegejuicht.

(Van onzen correspondent.)

Brussel, 8 April.

Dezer dagen heracht men om het paleis te Laken en in het Belgische leger het feit, dat Koning Leopold een kwart eeuw geleden, als hertog van Brabant, door Koning Albert, zijn vader, te de Panno werd voorgesteld aan het regiment, waarin hij den militairen dienst zou vervullen. Men heeft er bij die gelegenheden aan herinnerd, dat Koning Leopold in Mei 1938 tijdens de revue te Verviers de oudstrijders van zijn regiment was gaan begroeten en hoe hij ontroerd de hand had gedrukt van Demaret, thans veldwachter, die hem in 1915 reeds in enkele dagen alle halsoverscherpen oefeningen zoo goed had geleerd, dat "monseigneur" zijn mannetje kon staan naast de veteranen.

Reken was het in België de groote militaire dag, de verjaardag van wijlen Koning Albert, waarop tijdens dien levens de traditieele voorjaarsparade werd gehouden, een traditie, die ook onder Koning Leopold wordt voortgezet. Het is ongelooflijk, hoeveel menschen op een gewone werkdag toch geleegenheid vinden, naar deze revue te komen kijken. Dit jaar waren er misschien nog meer Brusselaren op zee in zijn moete uniform, maar de loedvallig hier en in de buurt uitruisende formaties van het leger te veld, die door den Koning op het voor veld zeer ernstig zijn zouden worden geschouwd. Of signaal bij het dit jaar niet. Het was de commanderende generaal van het eerste militaire district, dat van Brussel, die de troepen inspecteerde. Zij stonden opgesteld op den Ringboulevard en de officieren daarna voor den Koning.

Er waren meer afwijkingen van de traditie. Zoo had men dit jaar op de officiële tribune, opgericht voor het koninklijke paleis bij het Park, alleen de hoge geestelijke, militaire en burgerlijke autoriteiten uitgenoodigd, maar niet de ambassadeurs en gezanten, zelfs niet de militaire attachés der vreemde mogendheden.

Geestdriftig met groot gestemd was, bleek al, toen de twee prinses de Hertog van Brabant en zijn koninklijke familie de Prins van Luik, hand aan hand, in blauwe matroze-pakjes, uit het Paleis stapten, en op de tribune handjes gaven aan kardinaal Van Roye, den premier en verdere hoge Beieren. Kort daarna kwam de Koning, als eenige van alle aanwezige militairen onder overja, op zijn mooie leestvoetganger. De voorjaarsdag der werkelijk kranig uitzien en uitstekend uitgeruste troepen, duurde drie kwartier. De vlegers, die hadden moeten moeden, lieten zich niet mis. Misschien omdat de wolken beiden erg laag hingen, misschien ook, omdat zij elders te zien hadden. De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

KORTE BERICHTEN

Prins Axel van Denemarken, die president is van de Oost-Indische compagnie en lid van de Deensche handlegersmaatschappij, is uit Kopenhagen naar Duitsland vertrokken.

HET „BRITSCH COMPLIT” OP DE DONAU

BOEKAREST, 8 April. (United Press.) Leiden van de Britische legatie te Bokaerest toonen zich verantwoordig over de publiciteit welke de Duitse pers heeft gegeven aan berichten over een beoerd Britsch complot op de Donau. Er is geen enkele arrestatie verricht.

De Britische legatie is er niet anders van overtuigd, dat het rivierbod Britische vlag die de haven van Giurgiu binnenvoer verzumde een kist met kleine vuurwapens aan te geven. Dit verzuim werd opgeblazen met een verhaal over een complot tegen de Duitse scheepvaart op de Donau".

Tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

Koning Christiaan van Denemarken

De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

De Koning, die nu de revue bij het Paleis op de Duitse scheepvaart op de Donau" tegenover de Britische voorstelling van zaken staat de verklaring van Duitse vertegenwoordigers te Bokaerest, die volhouden, dat de zaak veel belangrijker is.

Het ministerie zet uitken, dat Duitsland bij gebuurde van den oorlog de vragter ingevoerde hoeveelheden met de derde versoon, waardoor het Scandinavische erts voor het Derde Rijk van groter belang was dan ooit te voren.

FRANKRIJK

OORLOGSKABINET BIJZEN

PARIJS, 8 April. (Havas.) Het oorlogskabinet is vanmiddag bijeen geweest onder voorzitterschap van Reynaud. De generaals Gamelin en Georges woonden de vergadering bij.

Morgenochtend te tien uur komt op het Elyse de ministerraad bijeen.

FINLAND

PAASKIKIVI WORDT GEZANT TE MOSKOU

MOSKOU, 7 April. (Tass.) De Finische regering heeft het agrément verzocht voor Paaskikivi als Finisch gezant te Moskou. De Opperste Sovjet heeft dit agrément verleend. Paaskikivi bevindt zich op het ogenblik nog te Moskou in verband met de besprekingen over de ten uitvoer legging van de bepalingen

PAASKIKIVI

van het vredesverdrag. Men verwacht volgens United Press, dat hij als gezant het fraaie modern gebouw der Finische legatie zal betrekken. In 1938 heeft de Finische regering dit gebouw door Finische arbeiders met materialen uit Finland doen optrekken. Na het begin van den oorlog werd het gebouw ontruimd en door prikkeldraadversperpingen omgeven. Thans is het wederom geopend.

Hoewel Paaskikivi bijna 70 jaren is en herhaaldelijk den wensch heeft te kennen gegeven zich uit het politieke leven terug te trekken, was hij door zijn onderhandelingen te Moskou de aangewezen persoon voor de gezantschap.

Zoals men weet, is Zotov tot Russisch gezant te Helsinki benoemd.

Professor Cajander, oud-minister-president van Finland, is uit Oslo naar Finland vertrokken. Hij heeft besprekingen gevoerd met verschillende organisaties betreffende voortzetting van de Noorsche hulp aan Finland, evenals ten aanzien van het zenden van Noorsche burgerverklaren. Cajander heeft verklaard, dat nog geen enkele definitieve beslissing is genomen.

De insameling van goud en juwelen, welke op het ogenblik in Finland wordt gehouden voor den wederopbouw des lands, is volgens U.P. na den tijd van één week reeds een oppermerklijk succes gebleken. Alleen in Helsinki werden reeds 25.000 gouden ringen ingeleverd.

Oorlogsinvaliden naar Zweden

STOCKHOLM, 8 April. (Zweedsch Tel. Ag.) Den laatste tijd zijn reeds verscheidene Zweden oorlogsinvaliden uit Finland in Zweden aangekomen. Hedenmorgen is opnieuw een groot contingent te Stockholm aangekomen. Het contingent omvatte 206 invaliden en werd van wie drie Zweedsche vrijwilligers.

IRAK

REGERINGSVERKLARING VORGELEZEN

Vier kernpunten der buitenlandse politiek.

BAGDAD, 7 April. (Havas.) De minister-president heeft bekend dat de Duitse regering's verklaring voorgelezen. Hierin wordt gezegd, dat de nieuwe regering de politiek van Noer Fatsj Said voort zal zetten.

Ten aanzien van de buitenlandse politiek gaf de minister-president de volgende richtlijnen: 1e. Nauwer aanhalen van de banden van vriendschappelijke betrekkingen; 2e. Versterking van de banden met de onderontkenzaars van het verdrag van Saadabad;

4e. Handhaven van de vriendschappelijke betrekkingen met de overige landen.

GROOT-BRITANNIE

COMMUNISTEN BETOEGEN VOOR FRANSCH EMBASSADE

Protest tegen gevangenneming communistische parlementsleden.

LONDEN, 8 April. (United Press.) Een sterke politiemacht heeft ongeveer 500 communisten uitgejaagd, die een betoging op touw hadden gezet voor de Franse ambassade met het doel een motie te overhandigen, waarin werd geprotesteerd tegen het gevangenzetten der Franse communistische parlementsleden.

De communisten, geïnscoreerd door breedte politiek, trokken van Hyde Park naar de ambassade, waar een deputatie werd benoemd. Deze eedloze afzet op politie te voet en te paard. Zij weigerde de deputatie te laten, waarna de communisten vijandige krachten lieten hooren en de politie uitjuwden, alvorens te worden uiteengetreuen.

(Zie verder Buitenland blz. 3.)